

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 czerwca 1982 r.

w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych oraz dostosowania przepisów ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych do specyfiki niektórych przedsiębiorstw.

Na podstawie art. 3 ust. 6, art. 7 ust. 3, art. 38 pkt 1 i 3—14, art. 39 i art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 54) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie określa szczególne zasady gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych, zasady i tryb finansowania wydatków ponoszonych na cele obronności kraju oraz dostosowuje przepisy ustawy z dnia 26 lutego 1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 54) do specyfiki:

- 1) Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- 2) Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Linie Lotnicze LOT”,
- 3) przedsiębiorstw państwowych utworzonych na podstawie art. 6 ust. 2 lit. a) ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. z 1949 r. Nr 63, poz. 494, z 1950 r. Nr 49, poz. 448, z 1971 r. Nr 27, poz. 249, z 1974 r. Nr 24, poz. 142 i z 1982 r. Nr 7, poz. 54),
- 4) państwowych przedsiębiorstw przemysłu wydobywczego oraz energetyki i gazownictwa,
- 5) państwowych przedsiębiorstw użyteczności publicznej,
- 6) państwowych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości,
- 7) państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz państwowych gospodarstw rolnych,
- 8) przedsiębiorstw podległych Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości (działających przy zakładach karnych) oraz Finansów,
- 9) przedsiębiorstw państwowych handlu zagranicznego,
- 10) przedsiębiorstw państwowych turystycznych,
- 11) przedsiębiorstw państwowych prowadzących gry losowe i totalizatory,
- 12) przedsiębiorstw państwowych gospodarki morskiej,
- 13) przedsiębiorstw państwowych handlu wewnętrznego.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — rozumie się przez to ustawę z dnia 26 lutego 1982 r. o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 54),
- 2) przedsiębiorstwie — rozumie się przez to przedsiębiorstwo państwowe, w tym również okręgowy zarząd lasów państwowych grupujący nadleśnictwa i inne jednostki gospodarcze samofinansujące się, a także przedsiębiorstwa do zadań szczególnych w zakresie gospodarki leśnej.
- 3) przedsiębiorstwie handlu zagranicznego — rozumie się przez to przedsiębiorstwo eksportowo-importowe, utworzone przez Ministra Handlu Zagranicznego, oraz przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie handlu zagranicznego na podstawie koncesji nadanej przez Ministra Handlu Zagranicznego w zakresie objętym koncesją.
- 4) wojewodzie — rozumie się przez to również prezydenta miasta stopnia wojewódzkiego,
- 5) roku obrachunkowym — rozumie się przez to okres od dnia 1 lipca do dnia 30 czerwca następnego roku.

Rozdział 2

Rachunek wyrównawczy.

§ 3. 1. W celu stworzenia warunków sprzyjających utrzymaniu i wzrostowi produkcji oraz sprzedaży jednorodnych wyrobów, na które obowiązują ceny urzędowe, gdy sprzedaż tych wyrobów wykazuje różny stopień rentowności, a niektórym przedsiębiorstwom przynosi stratę, zwłaszcza z powodu różnych warunków geologicznych lub różnego stopnia wyposażenia technicznego, przedsiębiorstwa te mogą być objęte rachunkiem wyrównawczym cen wewnętrznych na wyroby jednorodne, zapewniających zbliżoną rentowność tych wyrobów w każdym przedsiębiorstwie-wytwórcy.

2. O wprowadzeniu rachunku wyrównawczego cen wewnętrznych decydują zainteresowane przedsiębiorstwa przez zawarcie porozumienia regulującego zasady funkcjonowania rachunku wyrównawczego.

3. O wprowadzeniu rachunku wyrównawczego cen wewnętrznych na jednorodne wyroby może zdecydować rada zrzeczenia, ustalając zasady funkcjonowania rachunku wyrównawczego.

4. W razie braku porozumienia zainteresowanych przedsiębiorstw lub uchwały rady zrzeczenia zainteresowane organy założycielskie mogą wprowadzić rachunek wyrównawczy cen wewnętrznych na jednorodne wyroby, działając w interesie społeczno-gospodarczym.

5. Rachunek wyrównawczy cen wewnętrznych może być wprowadzony po uzyskaniu zgody Ministra Finansów.

6. Przedsiębiorstwa objęte rachunkiem wyrównawczym cen wewnętrznych rozliczają z tym rachunkiem różnice między cenami urzędowymi wyrobów jednorodnych a ustalonymi dla nich cenami wewnętrznymi.

7. Ceny wewnętrzne jednorodnych wyrobów mogą być ustalone na rok lub na okres kilkuletni i w tym okresie nie mogą być zmieniane, chyba że uległa znacznej zmianie określona według zasad podanych w ust. 2—4 podstawa ustalenia cen wewnętrznych.

8. Rachunek wyrównawczy może być zasilany dotacją budżetową w wysokości określonej w ustawie budżetowej.

9. Przedsiębiorstwa objęte rachunkiem wyrównawczym cen wewnętrznych wpłacają na dochód budżetu Państwa należny podatek dochodowy i dokonują odpisów z zysku do podziału, obliczając swój przychód według ustalonych dla nich cen wewnętrznych jednorodnych wyrobów objętych rachunkiem wyrównawczym.

10. W wypadkach określonych w ust. 2—4 wyznacza się przedsiębiorstwo lub inną jednostkę organizacyjną do prowadzenia rachunku wyrównawczego i do dokonywania rozliczeń z przedsiębiorstwami objętymi tym rachunkiem. Przy ustalaniu cen wewnętrznych należy przyjąć założenie, iż w skali roku wpłaty przedsiębiorstw na rachunek wyrównawczy równoważą się z wypłatami z tego rachunku na rzecz przedsiębiorstw, chyba że rachunek wyrównawczy jest zasilany dotacją budżetową.

11. Saldo rachunku wyrównawczego istniejące na dzień 31 grudnia przechodzi na rok następny i podlega rozliczeniu z przedsiębiorstwami objętymi systemem cen wewnętrznych.

Rozdział 3

Odpisy amortyzacyjne i ich rozliczenie.

§ 4. 1. Przedsiębiorstwo przekazuje odpisy amortyzacyjne od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych na fundusz rozwoju w terminie do dnia 15 każdego miesiąca za miesiąc bieżący.

2. Roczne rozliczenie odpisów amortyzacyjnych jest dokonywane do terminu wyznaczonego do złożenia rocznego sprawozdania finansowego.

Rozdział 4

Odpisy z zysku.

§ 5. 1. Kwoty przeznaczone z osiągniętego zysku do podziału na właściwe fundusze można odpisywać za okresy kwartalne i roczne, z tym że obciążenia na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej odprawia się co kwartał. Obliczeń i odpisów za okresy kwartalne dokonuje się narastająco od początku roku.

2. Przedsiębiorstwo dokonujące kwartalnie odpisów z zysku do podziału na właściwe fundusze oraz inne cele i potrzeby jest obowiązane w pierwszej kolejności dokonać obligatoryjnego odpisu na fundusz rezerwowy.

3. Obowiązkowy roczny odpis na fundusz rezerwowy oraz obciążenia na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej z tytułu przyrostu przeciętnych wynagrodzeń obciążających koszty działalności są dokonywane pod datą ostatniego dnia roku sprawozdawczego. Przeznaczenie pozostałości rocznego zysku do podziału na dodatkowy odpis na fundusz rezerwowy, fundusz rozwoju, fundusz załogi oraz inne cele i potrzeby następuje po urzędowym stwierdzeniu zweryfikowania sprawozdania finansowego za ubiegły rok, stosownie do decyzji przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem zaliczkowo dokonanych w ciągu roku odpisów z zysku do podziału.

4. Należne obciążenia na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej od funduszu załogi przedsiębiorstwa, w części przeznaczonej na wypłatę nagród i premii, pomniejszają fundusz załogi.

§ 6. Środki funduszków utrzymywanych przez przedsiębiorstwo na odrębnych rachunkach bankowych zwiększa się o odsetki bankowe należne od tych środków.

§ 7. 1. Przez stratę przedsiębiorstwa podlegającą pokryciu z funduszu rezerwowego rozumie się kwotę:

- 1) straty bilansowej wykazanej w rocznym sprawozdaniu finansowym,
- 2) obciążenia należnego na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej z tytułu przyrostu przeciętnych wynagrodzeń obciążających koszty działalności przedsiębiorstwa, gdy na pokrycie tego obciążenia nie wystarcza zysku do podziału, lub
- 3) straty bilansowej wykazanej w rocznym sprawozdaniu finansowym, zwiększonej o obciążenie należne na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej, o którym mowa w pkt 2.

2. Sfinansowanie straty, o której mowa w ust. 1, następuje pod datą urzędowego stwierdzenia zweryfikowania sprawozdania finansowego za ubiegły rok, do wysokości kwoty straty lub do wysokości posiadanego przez przedsiębiorstwo funduszu rezerwowego, jeżeli fundusz ten jest niższy od tej straty.

Rozdział 5

Finansowanie niektórych wydatków inwestycyjnych.

§ 8. 1. Koszty przygotowania do realizacji inwestycji przedsiębiorstwa, z wyjątkiem zakładowych inwestycji socjalnych i mieszkaniowych, są finansowane ze środków funduszu rozwoju. Do kosztów przygotowania inwestycji do realizacji zalicza się w szczególności koszty opracowania założeń techniczno-ekonomicznych lub dokumentacji uproszczonej inwestycji oraz badań geologicznych i pomiarów geodezyjnych związanych z planowaną inwestycją.

2. Koszty przygotowania do realizacji zakładowych inwestycji socjalnych i mieszkaniowych są finansowane ze środków przeznaczonych na te inwestycje.

3. Koszty przygotowania do realizacji inwestycji, z której zrezygnowano, zmniejszają fundusz, z którego zostały sfinansowane, z tym że przez fundusz rozumie się także równowartość dotacji budżetowej otrzymanej na finansowanie tych kosztów.

§ 9. 1. Inwestycje przedsiębiorstwa polegające na nabyciu od innych użytkowników środków trwałych, obejmujące wartość zakupu tych środków trwałych oraz koszty ich demontażu, transportu, ponownego montażu i niezbędnych remontów, są finansowane ze środków przeznaczonych na te inwestycje.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również przy:

- 1) zakupie od innych inwestorów nie przekazanych do eksploatacji budynków, budowli, maszyn, urządzeń, środków transportowych i innych przedmiotów o charakterze środków trwałych,
- 2) zakupie od wykonawców prac badawczych przedmiotów o charakterze środków trwałych, nabytych lub wytworzonych w toku prac nad rozwojem nauki i techniki,
- 3) nabywaniu lokalu użytkowego lub na mieszkanie funkcyjne w domu budowanym przez innego inwestora,

4) instalowaniu maszyn i urządzeń dzierżawionych oraz otrzymanych nieodpłatnie.

3. Nakłady, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonywane w związku z zakładową działalnością socjalną i mieszkaniową przedsiębiorstwa są finansowane ze środków przeznaczonych na zakładowe inwestycje socjalne lub mieszkaniowe.

4. Jeżeli nakłady wymienione w ust. 1 i 2 są objęte inwestycją podejmowaną na podstawie decyzji Sejmu lub Rady Ministrów albo terenowego organu administracji państwowej, podlegają one finansowaniu ze środków przeznaczonych na tę inwestycję.

5. Minister Finansów określi tryb rozliczania kosztów działalności inwestycyjnej.

§ 10. 1. Inwestycje przedsiębiorstw podejmowane jako odrębne zadania inwestycyjne, polegające na budowie przyzakładowych: szkół zawodowych, internatów dla uczniów tych szkół, stołówek, ośrodków zdrowia, hoteli robotniczych, żłobków i przedszkoli oraz zakładowych domów kultury, a także domów na mieszkania funkcyjne, są finansowane według zasad dotyczących inwestycji przedsiębiorstw określonych w art. 23 ustawy.

2. Inwestycje, o których mowa w ust. 1, objęte założeniami techniczno-ekonomicznymi przedsięwzięcia inwestycyjnego są finansowane ze środków przeznaczonych na to przedsięwzięcie.

§ 11. Zasady udzielania kredytów bankowych na finansowanie inwestycji, zasady opracowywania wniosków o zaliczenie inwestycji do grupy inwestycji podejmowanych na podstawie decyzji Sejmu, Rady Ministrów lub terenowego organu administracji państwowej i o ustalenie dotacji budżetowej jako źródła finansowania tych inwestycji oraz zasady finansowania kosztów ich przygotowania do realizacji określają odrębne przepisy.

Rozdział 6

Finansowanie postępu techniczno-ekonomicznego.

§ 12. 1. Wydatki przedsiębiorstwa na postęp techniczno-ekonomiczny obejmują finansowanie prac badawczo-rozwojowych i inne wydatki określone w art. 27 ust. 1 ustawy oraz finansowanie prac wdrożeniowych i prac związanych z realizacją projektów wypalających.

2. Finansowanie prac badawczo-rozwojowych obejmuje prace naukowo-badawcze oraz prace rozwojowe polegające na doskonaleniu organizacji procesów technologicznych i modernizacji produkowanych wyrobów, robót i usług oraz na przygotowaniu produkcji nowych wyrobów (usług), wykonywane w okresie poprzedzającym decyzje o zastosowaniu wyników tych prac w praktyce. Finansowanie prac rozwojowych obejmuje w szczególności prace:

- 1) konstrukcyjne, technologiczno-projektowe i doświadczalne, w tym budowę i próbną eksploatację urządzeń i prototypów doświadczalnych,
- 2) dotyczące innowacji w organizacji i ekonomice przedsiębiorstwa, wynikających z zastosowania wyników prac badawczych,
- 3) dotyczące normalizacji, w tym również unifikacji i typizacji wyrobów, urządzeń oraz procesów technologicznych.

3. Finansowanie prac wdrożeniowych obejmuje prace podejmowane na podstawie decyzji przedsiębiorstwa o zastosowaniu wyników prac badawczo-rozwojowych, w tym również o zastosowaniu projektów wynalazczych zarówno własnych, jak i nabytych w formie licencji, związanych z uruchomieniem produkcji wyrobów nowych lub modernizacją wyrobów produkowanych i nowych metod wytwarzania — popierające rozpoczęcie produkcji na skalę przemysłową. Finansowanie prac wdrożeniowych obejmuje w szczególności prace związane:

- 1) ze sporządzeniem pełnej dokumentacji technicznej, w tym również z opracowaniem norm i dokumentacji w zakresie typizacji,
- 2) z wykonywaniem prototypu przemysłowego, pierwszego kompletu narzędzi i oprzyrządowania oraz próbnych instalacji,
- 3) z wykonaniem próbnej serii nowego wyrobu, a w uzasadnionych wypadkach również serii informacyjnej nowego wyrobu, przeprowadzeniem prób oraz wprowadzeniem poprawek po próbach.

§ 13. Do kosztów wykonania prac badawczo-rozwojowych zalicza się również koszty nabycia lub zaprojektowania budowy i montażu specjalnej aparatury albo urządzeń związanych z wykonywaniem określonej pracy badawczej, także w razie gdy aparatura i urządzenia te odpowiadają kryteriom ustalonym dla środków trwałych.

§ 14. 1. Przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 27 ust. 2 ustawy, tworzą fundusz postępu techniczno-ekonomicznego z obciążających koszty ich działalności odpisów określonych w procentach w stosunku do wartości przychodu ze sprzedaży w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy.

2. Na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego, niezależnie od odpisów obciążających koszty oraz innych środków przewidzianych w art. 27 ust. 4 i art. 32 ustawy, przeznaczają się również dochody ze sprzedaży składników majątkowych zakupionych lub wytworzonych w toku wykonywania prac badawczych sfinansowanych z funduszu, pomniejszone o koszty związane ze sprzedażą.

§ 15. 1. Przedsiębiorstwo przeznacza fundusz postępu techniczno-ekonomicznego na:

- 1) pokrycie kosztów działalności wyodrębnionych w statucie przedsiębiorstwa ośrodków badawczo-rozwojowych, laboratoriów, biur konstrukcyjnych, ośrodków informacji naukowo-technicznej i ekonomicznej oraz innych jednostek (komórek) badawczych i rozwojowych, pomniejszonych o dochody ze sprzedaży prac wykonanych przez te jednostki na zamówienie z zewnątrz,
- 2) finansowanie prac badawczo-rozwojowych warunkujących postęp techniczny i organizacyjny, wykonywanych w zakładach i wydziałach produkcyjnych przedsiębiorstwa oraz innych komórkach nie zaliczonych w statucie przedsiębiorstwa do wyodrębnionych jednostek badawczych i rozwojowych,
- 3) finansowanie zadań w zakresie wzornictwa przemysłowego,
- 4) zapłatę za prace badawczo-rozwojowe wykonywane przez obce jednostki na zamówienie przedsiębiorstwa oraz na inne wydatki przewidziane w art. 27 ust. 1 ustawy,
- 5) pokrycie całości lub części kosztów prac wdrożeniowych oraz kosztów realizacji projektów wynalazczych zakończonych wynikiem negatywnym lub niewspółmiernych do osiągniętych efektów,

6) finansowanie wspólnych przedsięwzięć z zakresu postępu techniczno-ekonomicznego.

2. Finansowanie prac, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4, następuje w formie zapłaty za wykonaną pracę; podstawę rozliczeń i zapłaty stanowią faktury z tytułu sprzedaży wewnętrznej lub umowy z jednostką obcą na wykonanie tych prac.

3. Z funduszu postępu techniczno-ekonomicznego nie mogą być finansowane:

- 1) koszty przygotowania przyszłej eksploatacji nowo budowanych zakładów i wydziałów przedsiębiorstwa,
- 2) koszty przygotowania produkcji jednostkowej i małoseryjnej.

Rozdział 7

Przepisy szczególne.

§ 16. Wydatki związane z realizacją zadań przedsiębiorstw państwowych w zakresie obronności kraju, wynikające z przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) oraz z innych przepisów ustawowych, z wyjątkiem wydatków ponoszonych na podstawie odrębnych przepisów wydawanych przez Radę Ministrów i Komitet Obrony Kraju z funduszu zadań wyodrębnionych, tworzonego ze środków budżetowych — obciążają koszty działalności przedsiębiorstw państwowych.

§ 17. 1. Przedsiębiorstwa wydobywające minerały metodą odkrywkową lub otwoiową oraz prowadzące działalność gospodarczą, której towarzyszy powstawanie hałd lub degradacja terenu, mogą tworzyć fundusz rekultywacji z narzutów na koszty działalności. Środki funduszu przeznaczają się na finansowanie przedsięwzięć pozainwestycyjnych, mających na celu zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych oraz hałd.

2. Wysokość narzutów określają właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

§ 18. 1. Przedsiębiorstwo zawierające umowę o generalną dostawę maszyn i urządzeń, zwane dalej „generalnym dostawcą”, może tworzyć fundusz ryzyka i gwarancji z narzutów obciążających koszty dostawy. Na fundusz ten przeznaczają się również kwoty kar umownych oraz kwoty z tytułu odszkodowań, gwarancji i rękojmi, otrzymane przez generalnego dostawcę od jego poddostawców.

2. Wysokość narzutów określi właściwy organ założycielski w porozumieniu z Ministrem Finansów, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

3. Ze środków funduszu ryzyka i gwarancji są finansowane koszty usuwania stwierdzonych w okresie gwarancji usterek i ukrytych wad maszyn i urządzeń dostarczonych w ramach generalnej dostawy oraz inne koszty i odszkodowania ponoszone z tytułu gwarancji, rękojmi i odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu realizacji generalnej dostawy.

4. Po całkowitym rozliczeniu generalnej dostawy i wykonaniu zobowiązań, o których mowa w ust. 3, pozostałe środki funduszu ryzyka i gwarancji związane z rozliczoną generalną dostawą zapisuje się na zyski nadzwyczajne generalnego dostawcy. Niedobór środków

funduszu ryzyka i gwarancji, wynikły z pełnego rozliczenia generalnej dostawy i wykonania zobowiązań, o których mowa w ust. 3, zalicza się na straty nadzwyczajne generalnego dostawcy.

§ 19. 1. Przedsiębiorstwa wydawnicze oraz przedsiębiorstwa obrotu księgarskiego mogą tworzyć fundusz umorzeniowy książki z odpisów obciążających koszty ich działalności.

2. Fundusz umorzeniowy książki jest przeznaczony na sfinansowanie skutków obniżenia ceny detalicznej książki, zwiększenia marży handlowej w obrocie książką i wycofania jej z obrotu.

3. Minister Kultury i Sztuki określi w porozumieniu z Ministrem Finansów szczegółowe zasady tworzenia i gospodarowania funduszem umorzenia książki w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

Rozdział 8

Dostosowanie zasad gospodarki finansowej do specyfiki niektórych przedsiębiorstw.

§ 20. 1. Przedsiębiorstwo Państwowe „Polskie Koleje Państwowe” oraz przedsiębiorstwa żeglugi morskiej i rybołówstwa dalekomorskiego tworzą fundusz remontowy z odpisów obciążających koszty działalności. Wysokość tych odpisów określają właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów.

2. Fundusz remontowy jest przeznaczany na finansowanie remontów środków trwałych służących działalności eksploatacyjnej.

§ 21. Inwestycje Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, nie zaliczane do inwestycji centralnych, polegające na budowie linii kolejowych, budowie i modernizacji węzłów, stacji kolejowych i skrzyżowań dwupoziomowych oraz na elektryfikacji linii kolejowych i inwestycje gospodarki morskiej polegające na utrzymaniu szlaków żeglugowych do portów morskich, umocnieniu brzegowych i falochronów, budowie baz specjalistycznych przeladunków i innych obiektów infrastruktury portowej mogą być finansowane w całości lub części z dotacji budżetowej. Wysokość dotacji budżetowej na ten cel określana jest corocznie w ustawie budżetowej.

§ 22. 1. Przedsiębiorstwa: „Polskie Koleje Państwowe”, Państwowej Komunikacji Samochodowej, Przedsiębiorstwo Spedycji Krajowej, „Polskie Linie Lotnicze LOT” oraz Przedsiębiorstwo Międzynarodowych Przewozów Samochodowych „Pekaes” tworzą fundusz ryzyka transportowego z odpisów obciążających koszty działalności według normy procentowej, w relacji do wartości sprzedaży, ustalonej przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Finansów, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

2. Fundusz ryzyka transportowego jest przeznaczony na wypłatę odszkodowań za braki i uszkodzenia ładunków, za utratę zdrowia lub życia osób w wypadkach kolejowych, samochodowych bądź lotniczych oraz na finansowanie odszkodowań i kar występujących w obrocie zagranicznym, a także strat spowodowanych zmianami koniunkturalnymi na rynkach zagranicznych.

§ 23. W przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i przedsiębiorstwach rybołówstwa dalekomorskiego oraz w

przedsiębiorstwie „Polskie Linie Lotnicze LOT” nie stanowi przychodu ze sprzedaży określonego w art. 3 ust. 4 ustawy wartość dostaw wyrobów, robót, usług, towarów i materiałów nie zapłaconych w całości lub części przez odbiorców w ciągu 60 dni od zakończenia roku sprawozdawczego.

§ 24. 1. Przedsiębiorstwa transportowe i przedsiębiorstwa wykonujące inne usługi związane z przewozami oraz przedsiębiorstwa gospodarki rybnej tworzą fundusz akwizycyjny obciążający dewizowe koszty działalności w granicach normy procentowej ustalonej w relacji do wartości sprzedaży z działalności własnej.

2. Normę procentową, o której mowa w ust. 1, ustali właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Finansów, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

3. Fundusz akwizycyjny przeznaczony jest na finansowanie przedstawicielstw zagranicznych, reklamy, wydatków reprezentacyjnych, włącznie z wydatkami reprezentacyjnymi statków, wydatków akwizycyjnych, szkolenia personelu, zakupu fachowych książek i pomocy szkoleniowych, zagranicznych wyjazdów służbowych i innych wydatków o charakterze akwizycyjnym.

§ 25. Zasady tworzenia przez przedsiębiorstwa funduszu szkód górniczych i gospodarowania nim regulują odrębne przepisy.

§ 26. 1. Przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Obrony Narodowej mogą zaniechać dokonywania odpisów na fundusz rezerwowy, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy, jeżeli stan tego funduszu odpowiada równowartości 2% kosztów działalności przedsiębiorstwa w roku sprawozdawczym.

2. Jeżeli po pokryciu strat stan funduszu rezerwowego przekracza równowartość 1% kosztów działalności przedsiębiorstwa w roku sprawozdawczym, przedsiębiorstwo może zasilać z funduszu rezerwowego inne fundusze tworzone z zysku do podziału, z tym że stan funduszu rezerwowego w takim wypadku nie może ulegać zmniejszeniu poniżej 1% kosztów działalności w roku sprawozdawczym.

§ 27. Minister Obrony Narodowej oraz Minister Górnictwa i Energetyki w stosunku do przedsiębiorstw przemysłu wydobywczego oraz energetyki i gazownictwa w uzgodnieniu z Ministrem Finansów mogą centralizować część odpisów na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego. Dysponentami scentralizowanego funduszu postępu techniczno-ekonomicznego są właściwi ministrowie lub organy przez nich upoważnione. Scentralizowany fundusz postępu techniczno-ekonomicznego jest przeznaczony na finansowanie zadań szczególnie ważnych dla rozwoju branży przemysłu, zleconych przez właściwego ministra.

§ 28. Minister Spraw Wewnętrznych może podwyższyc wysokość corocznych odpisów z zysku do podziału na fundusz rezerwowy, a także obniżyć ustawowy poziom tego funduszu nie niżej jednak niż do wysokości 2% kosztów działalności w roku sprawozdawczym.

§ 29. 1. W przedsiębiorstwach przemysłowych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, działających przy zakładach karnych, przez które rozumie się także przedsiębiorstwa działające przy aresztach śledczych i ośrodkach przystosowania społecznego, uprawnionymi do korzystania z funduszu załogi są zarówno osoby zatrudnione na podstawie pracowniczego stosunku pracy,

zwane dalej „pracownikami”, jak i skazani i tymczasowo aresztowani wykonujący pracę na rzecz przedsiębiorstwa na podstawie skierowania przez zakład karny, zwani dalej „skazanymi”.

2. Przedsiębiorstwo ustala odrębne środki na wynagrodzenia dla skazanych; przy ustalaniu wysokości tych środków stosuje się odpowiednio przepisy art. 11—16 ustawy.

3. Obciążeniu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy, podlegają wyłącznie środki wydatkowane na przyrost wynagrodzeń pracowników.

4. Podstawę dokonywania odpisów na cele, o których mowa w art. 17 ustawy, stanowią wynagrodzenia pracowników.

5. Uzupełnienie środków, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy, może nastąpić z funduszu załogi w części przeznaczony dla pracowników.

6. Fundusz załogi, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy, podlega podziałowi na dwie części:

- 1) część przeznaczoną dla pracowników,
- 2) część przeznaczoną dla skazanych.

Podziału funduszu załogi na wymienione części dokonuje się proporcjonalnie do wypłat wynagrodzeń obydwu grup zatrudnionych.

7. Część funduszu, o której mowa w ust. 6 pkt 2, w wysokości 8,5% wypłaconego wynagrodzenia podlega odprowadzeniu na odpowiedni typ środków specjalnych w zakładach karnych. Nadwyżka funduszu przekraczająca ten poziom jest przekazywana na scentralizowany fundusz rezerwowy.

8. Podjęcie przez przedsiębiorstwo inwestycji, o której mowa w art. 23 ustawy, polegającej na budownictwie wymaga zgody organu sprawującego nadzór.

9. Organ sprawujący nadzór tworzy scentralizowany fundusz rezerwowy z przekazywanych przez przedsiębiorstwa:

- 1) 50% utworzonego w danym roku funduszu rezerwowego,
- 2) nadwyżki, o której mowa w ust. 7.

Scentralizowany fundusz rezerwowy jest przeznaczony na uzupełnienie funduszy: rezerwowego, rozwoju i załogi w przedsiębiorstwach, których działalność jest niskorentowna lub nierentowna, ale konieczna ze względu na potrzebę realizacji zadań resocjalizacyjnych.

§ 30. 1. Amortyzację środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w przedsiębiorstwach podległych Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz w przedsiębiorstwach przemysłu wydobywczego, energetyki i gazownictwa podległych Ministrowi Górnictwa i Energetyki dzieli się na fundusz rozwoju przedsiębiorstw oraz scentralizowane fundusze rozwoju, według norm określonych przez właściwych ministrów w uzgodnieniu z Ministrem Finansów. Dysponentami scentralizowanych funduszy są właściwi ministrowie. Ministrowie mogą upoważnić do rozporządzania tymi funduszami innych dysponentów. Ze scentralizowanych funduszy rozwoju są zasilane fundusze rozwoju przedsiębiorstw.

2. Inwestycjami przedsiębiorstw podległych Ministrowi Górnictwa i Energetyki, o których mowa w ust. 1, finansowanymi w całości lub części ze środków scentralizowanego funduszu rozwoju danej branży są:

- 1) w przemyśle węglowym — rozbudowa i modernizacja istniejących przedsiębiorstw, związana z utrzymaniem produkcji lub przyrostem zdolności produkcyjnych, z okresem realizacji ponad 2 lata,
 - 2) w przemysłach naftowym i gazowniczym — inwestycje związane z zagospodarowaniem nowych złóż ropy naftowej i gazu oraz magazynowaniem i przesyłem gazu,
 - 3) w przemyśle energetycznym — sieci przesyłowe 220 kV, rozbudowa oraz modernizacja istniejących przedsiębiorstw, z okresem realizacji ponad 2 lata.
- Finansowanie tych inwestycji odbywa się w drodze zasilania funduszu rozwoju przedsiębiorstwa realizującego określoną inwestycję.

§ 31. Inwestycje przedsiębiorstw podległych Ministrom Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych oraz inwestycje podejmowane w związku z działalnością w dziedzinie przewidzianej w akcie o utworzeniu przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, a nie zaliczone do inwestycji centralnych, mogą być finansowane częściowo lub w całości z dotacji budżetowej. Wysokość dotacji budżetowej na ten cel jest określana corocznie w ustawie budżetowej lub w budżecie właściwej rady narodowej.

§ 32. 1. Przedsiębiorstwa przemysłu wydobywczego podległe Ministrowi Przemysłu Chemicznego i Lekkiego mogą tworzyć z odpisów obciążających koszty działalności fundusz utrzymania zdolności produkcyjnej kopalń.

2. Fundusz utrzymania zdolności produkcyjnej kopalń jest przeznaczony na finansowanie robót udostępniających złoża do zachowania niezbędnej zdolności eksploatacyjnej.

3. Stawkę odpisów na fundusz, o którym mowa w ust. 1, uzależnioną od wielkości wydobycia kopalń oraz szczegółowe zasady gospodarowania tym funduszem ustali organ założycielski w porozumieniu z Ministrem Finansów w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 33. 1. Ceny za usługi komunalne i mieszkaniowe powinny zapewniać przedsiębiorstwu samofinansowanie, tj. pełne pokrycie kosztów uzasadnionych ponoszonych przy świadczeniu usług, powiększonych o narzut zysku w wysokości co najmniej 40% rentowności, liczonej jako stosunek zysku do kosztów przerobu, przez które rozumie się przeciętne koszty związane ze świadczeniem danego rodzaju usług, pomniejszone o koszty zużycia materiałów bezpośrednich, łącznie z narzutem kosztów zakupu.

2. Jeżeli ceny urzędowe za usługi świadczone przez przedsiębiorstwo gospodarki komunalnej i przedsiębiorstwo użyteczności publicznej, wykonujące zarząd państwowymi zasobami lokalowymi, zwane dalej „przedsiębiorstwem wykonującym zarząd państwowymi zasobami lokalowymi”, nie zapewniają przedsiębiorstwu warunków określonych w ust. 1, przedsiębiorstwo otrzymuje od organu założycielskiego dotację przedmiotową określoną w ustawie budżetowej na pokrycie tej różnicy.

3. Dotacja przedmiotowa może być przyznana wyjątkowo w trybie określonym w ust. 2 także w odniesieniu do usług, na które ustala się ceny regulowane, jeżeli z ważnych względów społecznych zachodzi potrzeba ustalenia lub utrzymania ceny na poziomie nie zapewniającym przedsiębiorstwu warunków przewidzianych w ust. 1.

4. Podstawę do ustalania dotacji przedmiotowej stanowią przeciętne uzasadnione koszty świadczenia usług, powiększone o narzut zysku w wysokości 10% kosztów przerobu, których wysokość należy uzgodnić z organem założycielskim. Uzgodnienia te powinny przewidywać możliwość wprowadzenia zmian powodujących w ciągu roku skutki finansowe z przyczyn niezależnych od działalności przedsiębiorstwa.

5. Dotacja powinna być ustalana w stosunku do mierników rzeczowych stosowanych przy pobieraniu opłat od odbiorców usług. Wybór miernika stanowiącego podstawę kształtowania dotacji wymaga uzgodnienia z organem założycielskim.

6. W zakresie usług masowej komunikacji miejskiej jako miernik może być stosowana jednostka rzeczowa, to jest przebieg pojazdu na trasie o długości jednego kilometra. Plan jednostek rzeczowych podlega zatwierdzeniu przez organ założycielski równocześnie z uzgodnieniem miernika dotacji oraz podstawy, o której mowa w ust. 4.

7. Dotację dla przedsiębiorstwa wykonującego zarząd państwowymi zasobami lokalowymi ustala się na 1 m² powierzchni eksploatowanych lokali. Obejmuje ona uzasadnione koszty eksploatacji budynków, łącznie z kosztami eksploatacji dźwigów osobowych, wraz z narzutem zysku, o którym mowa w ust. 1, z tym że:

- 1) nie przysługuje narzut zysku z tytułu usług centralnego ogrzewania i dostawy ciepłej wody pochodzących z zakupu energii cieplnej od obcych dostawców,
- 2) przysługuje narzut zysku w wysokości 10% kosztów przerobu w razie produkcji energii cieplnej w kotłowniach lokalnych znajdujących się w eksploatacji przedsiębiorstwa.

8. Dodatkowe zadania zlecone przedsiębiorstwu do realizacji przez organ założycielski stanowią przedmiot odrębnych rozliczeń na zasadach pełnej odpłatności zapewniającej samofinansowanie.

9. Na równi z dotacją budżetową traktuje się dopłaty otrzymane przez przedsiębiorstwo wykonujące zarząd państwowymi zasobami lokalowymi od właścicieli budynków przejętych w administrację zleconą na podstawie umowy, z przeznaczeniem na wyrównanie rentowności.

10. Szczegółowe zasady ustalania dopłat od właścicieli budynków przekazanych w administrację zleconą przedsiębiorstwu wykonującemu zarząd państwowymi zasobami lokalowymi oraz szczegółowe zasady rozliczeń z tytułu administracji zleconej określi Minister Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 34. 1. Wynik finansowy przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej i wykonującego zarząd państwowymi zasobami lokalowymi stanowi różnicę między przychodem ze sprzedaży a kosztami własnymi i kosztami sprzedaży, zwiększoną o dotacje przedmiotowe i inne wyrównania rentowności, a zmniejszoną o podatek obrotowy i dopłaty przekazane przez przedsiębiorstwo do spółdzielni mieszkaniowej z tytułu rozliczeń związanych z administracją zleconą oraz skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych.

2. Przez inne wyrównania rentowności należy rozumieć otrzymane przez przedsiębiorstwo dopłaty od wia-

ścicieli budynków przejętych w administrację zleconą na podstawie umowy.

3. Do przychodu ze sprzedaży usług działalności podstawowej przedsiębiorstwa wykonującego zarząd państwowymi zasobami lokalowymi zalicza się:

- 1) czynsze i świadczenia z tytułu najmu lokali,
- 2) opłaty za korzystanie z dźwigów osobowych,
- 3) opłaty za dzierżawę terenów,
- 4) odsetki pobrane przez przedsiębiorstwo od najemców za nieterminowe regulowanie należności z tytułu najmu lokali,
- 5) opłaty za dostawę ciepłej wody i ogrzewanie lokali,
- 6) opłaty za dostawę zimnej wody do lokali użytkowych,
- 7) inne opłaty związane z najmem lokali, określone odrębnymi przepisami.

4. Za usługi, o których mowa w ust. 3 pkt 5 i 6, przedsiębiorstwo pobiera od najemców lokali użytkowych opłaty w wysokości cen płaconych dostawcom.

§ 35. Przedsiębiorstwo wykonujące zarząd państwowymi zasobami lokalowymi tworzy:

- 1) fundusz remontów,
- 2) fundusz samorządu mieszkańców.

§ 36. 1. Fundusz remontów przeznaczają się na finansowanie wszelkich napraw i modernizacji budynków oraz dźwigów znajdujących się w tych budynkach.

2. Fundusz remontów jest tworzony:

- 1) z odpisów obciążających koszty działalności podstawowej przedsiębiorstwa,
- 2) z opłat właścicieli lokali w domach wielomieszkańczych stanowiących własność Państwa w wysokości określonej w odrębnych przepisach,
- 3) z dotacji w wysokości ustalonej we właściwym budżecie terenowym.

3. Odpisów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, przedsiębiorstwo dokonuje w 1982 r. w wysokości 3% od wartości początkowej budynków i 7% od dźwigów. Wysokość odpisów obowiązujących przedsiębiorstwo w dalszych latach określana jest corocznie w ustawie budżetowej.

4. Usługi remontowe realizowane systemem gospodarczym, obciążające fundusz remontów, rozlicza się według kosztu własnego z narzutem zysku w wysokości 10% kosztów przerobu.

5. Poniesione przez przedsiębiorstwo koszty remontów i modernizacji budynków stanowiących własność osób fizycznych, przejętych w administrację przedsiębiorstwa, podlegają zabezpieczeniu hipotecznemu na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 37. 1. Fundusz samorządu mieszkańców tworzy się z:

- 1) odpisów obciążających koszty eksploatacji budynków w wysokości określanej corocznie przez organ założycielski,
- 2) oszczędności powstałych wskutek obniżenia planowanych kosztów eksploatacji oraz kosztów remontów w wyniku wykonania przez najemców lokali mieszkalnych w formie czynu społecznego prac należących do działalności przedsiębiorstwa.

2. Fundusz samorządu mieszkańców przeznaczony jest wyłącznie na finansowanie działalności społeczno-wychowawczej prowadzonej przez organy samorządu mieszkańców. Środki funduszu mogą być w całości przekazywane na rachunek bankowy samorządu mieszkańców.

§ 38. 1. Do przedsiębiorstw podległych Ministrowi Finansów nie stosuje się przepisu art. 22 ustawy.

2. Minister Finansów określa część zysku przeznaczoną na fundusz rozwoju i część zysku przeznaczoną na fundusz załogi w przedsiębiorstwach mu podległych.

§ 39. 1. Zweryfikowany zysk osiągnięty przez Polski Monopol Loteryjny oraz przez przedsiębiorstwa prowadzące terenowe gry liczbowe, po pomniejszeniu o należny podatek dochodowy oraz obowiązkowy odpis na fundusz rezerwy i o obciążenia na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej, jak również o odpis na fundusz załogi, przeznaczają się na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa oraz na cele społeczne i rozwoju gospodarki narodowej.

2. Część zysku na cele społeczne i rozwoju gospodarki narodowej określana jest przez:

- 1) Ministra Finansów, na wniosek dyrektora Polskiego Monopoli Loteryjnego — w przedsiębiorstwie państwowym „Polski Monopol Loteryjny”,
- 2) wojewodę — w przedsiębiorstwach państwowych prowadzących terenowe gry liczbowe.

3. W Państwowym Przedsiębiorstwie „Totalizator Sportowy” wprowadza się obligatoryjne obciążenie na rzecz Centralnego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu, wynoszące 26% kwoty osiągniętego przychodu z zawartych zakładów. Obciążenie to stanowi składnik kosztów własnych przedsiębiorstwa.

§ 40. 1. Przedsiębiorstwa usług morskich wykonujące czynności związane z ochroną środowiska na obszarze akwenów portowych pokrywają związane z tym koszty z wpłat przedsiębiorstw działających na terenie portów. Wpłaty te dokonywane są w formie ryczałtów.

2. Wysokość ryczałtów, o których mowa w ust. 1, oraz zasady gospodarowania nimi określi Minister — Kierownik Urzędu Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Finansów, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

§ 41. 1. Państwowe przedsiębiorstwa rynkowego handlu wewnętrznego, Okręgowe Przedsiębiorstwa Zopatrzenia Weterynaryjno-Zootechnicznego „Centrowet” oraz Przedsiębiorstwa Handlu Artykułami Technicznymi „Elmet” w odniesieniu do punktów sprzedaży detalicznej i Centrala Handlowa Sprzętu Rolniczego „Agroma” tworzą fundusz na przeceny towarów i ryzyko handlowe:

- 1) z dodatnich różnic cen, powstałych na skutek przeszacowania zapasów towarów w wyniku zmian cen nie podlegających rozliczeniu z budżetem,
- 2) z należności płaconych przez dostawców z tytułu kar umownych za dostarczenie towaru niższej jakości od określonej obowiązującymi przepisami lub warunkami umowy.

2. Fundusz na przeceny towarów i ryzyko handlowe przeznaczają się na pokrycie:

- 1) skutków dokonywanych przecen i kosztów związanych z przeceną towarów nie znajdujących nabywców (trudno zbywalnych, posezonowych, zagrożonych zmniejszeniem lub utratą wartości handlowej),

2) ujemnych różnic cen, powstałych na skutek przeszacowania zapasów towarów nie podlegających rozliczeniu z budżetem,

3) różnic cen towarów na skutek ich przeklasyfikowania, jeżeli przeklasyfikowanie to okazało się niedostateczne i zaszła potrzeba dalszej obniżki cen, a odbiorca nie ma już możliwości wniesienia dodatkowych reklamacji.

§ 42. Przedsiębiorstwa drobnej wytwórczości oraz przedsiębiorstwa turystyczne, których organem założycielskim jest terenowy organ administracji państwowej, stosują uproszczone zasady ewidencji księgowej ustalane przez Ministra Finansów oraz uproszczoną sprawozdawczość statystyczną ustalaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 43. Państwowe przedsiębiorstwa turystyczne tworzą:

- 1) fundusz odtworzenia wyposażenia,
- 2) fundusz ryzyka handlowego.

§ 44. 1. Fundusz odtworzenia wyposażenia tworzy się:

- 1) z narzutów obciążających koszty działalności, ustalonych w wysokości średniego zużycia wyposażenia oraz kosztu remontów z trzech poprzednich lat, skorygowanej o wskaźnik dynamiki sprzedaży,
- 2) z wpływów z tytułu sprzedaży i likwidacji wycofanego z użytkowania wyposażenia, finansowanego ze środków obrotowych,
- 3) z wpłat z tytułu odszkodowań za uszkodzone, zniszczone lub zagubione wyposażenie.

2. Fundusz odtworzenia wyposażenia przeznaczają się na:

- 1) wymianę lub modernizację wyposażenia,
- 2) pokrycie kosztów remontów oraz sprzedaży i likwidacji wyposażenia.

3. Jeżeli przez kolejne trzy lata na koncie funduszu odtworzenia wyposażenia wystąpi na koniec roku saldo ujemne, obciąża ono koszty działalności przedsiębiorstwa.

4. Przez wyposażenie rozumie się składniki wyposażenia nie zaliczone do środków trwałych.

§ 45. 1. Fundusz ryzyka handlowego tworzy się:

- 1) z narzutów obciążających koszty działalności, ustalonych w wysokości średnich kosztów i strat związanych z ryzykiem handlowym z trzech poprzednich lat, skorygowanej o wskaźnik dynamiki sprzedaży,
- 2) z opłat z tytułu rezygnacji z usług.

2. Fundusz ryzyka handlowego przeznaczają się na finansowanie strat z tytułu wprowadzania nowych usług i rezygnacji z usług, kosztów spowodowanych siłą wyższą oraz innych kosztów i strat związanych z ryzykiem handlowym.

3. Jeżeli przez kolejne dwa lata na koncie funduszu ryzyka handlowego wystąpi na koniec roku saldo ujemne, obciąża ono koszty działalności przedsiębiorstwa.

Rozdział 9

Dostosowanie zasad gospodarki finansowej do specyfiki przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz państwowych gospodarstw rolnych.

§ 46. Wynik finansowy przedsiębiorstwa gospodarki rolnej oraz państwowego gospodarstwa rolnego stanowi

różnicę między przychodem ze sprzedaży a kosztami materialnymi i niematerialnymi działalności eksploatacyjnej, zwiększoną o należne dotacje budżetowe i zmniejszoną o należne świadczenia pieniężne na rzecz budżetu terenowego z tytułu zarządzania użytkami rolnymi i wodami stojącymi oraz o podatek obrotowy, skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych oraz powiększoną lub pomniejszoną o różnicę wartości zapasów na koniec roku w stosunku do ich wartości — według stanu na początek roku.

§ 47. 1. Zweryfikowany zysk przedsiębiorstwa stanowi zysk do podziału.

2. Zysk przedsiębiorstwa podlega podziałowi na:

- 1) fundusz rezerwowy,
- 2) fundusz rozwoju,
- 3) fundusz załogi.

3. Kwoty przeznaczone z osiągniętego zysku do podziału na właściwe fundusze odpisuje się za okresy roczne.

4. Odpisy na fundusze, o których mowa w ust. 2, są dokonywane stosownie do decyzji przedsiębiorstwa w księgach następnego roku obrachunkowego po urzędowym stwierdzeniu zweryfikowania sprawozdania finansowego za rok ubiegły.

5. Odpis na fundusz rezerwowy, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, nie może być niższy od 25% kwoty zysku do podziału. Przedsiębiorstwo może zaniechać odpisów na fundusz rezerwowy, gdy stan tego funduszu przekroczy 6% kosztów działalności przedsiębiorstwa w roku obrachunkowym.

6. Fundusz rezerwowy jest przeznaczony na:

- 1) pokrycie strat bilansowych,
- 2) uzupełnienie spłaty kredytów,
- 3) uzupełnienie funduszu załogi do wysokości 8,5% rocznego wynagrodzenia pracowników.

7. Nadwyżka funduszu rezerwowego, która po przeznaczeniu kwot na cele określone w ust. 6 przekracza 6% sumy kosztów działalności przedsiębiorstwa na koniec roku obrachunkowego, jest przekazywana na fundusz rozwoju.

§ 48. 1. Przedsiębiorstwu produkującemu środki produkcji, na które obowiązują ceny urzędowe, są przyznawane dotacje w wysokości określonej w ustawie budżetowej, w szczególności na:

- 1) wyrównanie różnicy między kosztem produkcji mieszanek pasz treściwych a obowiązującą ceną zbytu, w wysokości i na zasadach obowiązujących w przemyśle paszowym,
- 2) wyrównanie różnicy między kosztem produkcji przetwórstwa produktów rolniczych a obowiązującą ceną zbytu, w wysokości i na zasadach obowiązujących w przemyśle spożywczym.

2. Przedsiębiorstwu gospodarki rolnej i państwowemu gospodarstwu rolnemu są przyznawane dotacje do działalności pozaprodukcyjnej w wysokości określonej w ustawie budżetowej, w szczególności na:

- 1) pokrycie kosztów prowadzenia urzędów socjalnych oraz utrzymania gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, zgodnie z odrębnymi przepisami; dotacji na pokrycie kosztów prowadzenia urzędów socjalnych

nie wlicza się do wyniku finansowego przedsiębiorstwa,

- 2) pokrycie kosztów remontów pałaców oraz innych obiektów zabytkowych będących w administracji przedsiębiorstwa,
- 3) sfinansowanie wynagrodzeń łącznie z obciążeniami absolwentów szkół oraz uczniów i studentów odbywających wstępny staż pracy lub praktyki w przedsiębiorstwie oraz ich opiekunów.

§ 49. Przedsiębiorstwo prowadzące działalność produkcyjną o charakterze specjalnym lub wykonujące zadania specjalne może otrzymać dotacje w wysokości określonej w ustawie budżetowej na pokrycie kosztów hodowli roślin, hodowli koni zarodowych, prac doświadczalnych, wdrożeniowych, upowszechnieniowych i szkoleniowych oraz utrzymania państwowych stad ogierów, zachowawczych stad zwierząt hodowlanych i stad stanowiących rezerwę genetyczną zwierząt.

§ 50. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określi szczegółowe zasady ustalania i rozliczeń oraz tryb i terminy wypłacania dotacji budżetowych, o których mowa w § 48 i 49.

§ 51. 1. Przedsiębiorstwo może ze środków funduszu załogi tworzyć fundusz premiowy.

2. Przedsiębiorstwo może uzupełniać z funduszu załogi zakładowy fundusz socjalny i zakładowy fundusz mieszkaniowy.

§ 52. Inwestycje polegające na budowie i modernizacji domów mieszkalnych oraz hoteli robotniczych dla załogi przedsiębiorstwa są finansowane z zakładowego funduszu mieszkaniowego i z dotacji budżetowej.

§ 53. Jeżeli w rezultacie rozliczenia wyników przeszacowania zapasów udział funduszu statutowego w finansowaniu zapasów ukształtuje się powyżej 50% wartości przeszacowanych zapasów, to nadwyżka wyników przeszacowania zapasów odprowadzana jest na rachunek scentralizowany Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

§ 54. 1. Wynik finansowy przedsiębiorstwa prowadzącego kontraktację, skup, przerób i sprzedaż materiału siewnego i szkółkarskiego oraz przedsiębiorstwa prowadzącego obrót zwierzętami gospodarskimi stanowi różnicę między dochodami ze sprzedaży a kosztem własnym, zwiększoną o należne dotacje przedmiotowe i inne dopłaty budżetowe, a zmniejszoną o podatek obrotowy oraz skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych.

2. Wynik finansowy przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 1, może być pomniejszony o część marży przekazywanej na zasadach umowy do przedsiębiorstw zajmujących się hodowlą roślin i zwierząt.

§ 55. Przedsiębiorstwo prowadzące kontraktację, skup, przerób i sprzedaż materiału siewnego i szkółkarskiego otrzymuje dotacje wymienione w § 48 ust. 2 pkt 3 oraz dotacje na sfinansowanie:

- 1) kosztów utrzymania gospodarki komunalnej i mieszkaniowej,
- 2) kosztów utrzymania rezerwy nasiennej,
— w wysokości określonej w ustawie budżetowej.

§ 56. 1. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w § 55, realizuje część marży przeznaczoną na hodowlę przy

sprzedaży zewnętrznej materiału siewnego odmian wytworzonych w kraju, a przedsiębiorstwo nasiennictwa ogrodniczego również przy sprzedaży materiału siewnego odmian selekcyjowanych.

2. Część marży, o której mowa w ust. 1, dla materiału określonej odmiany może być pobierana w wysokości do 10% ceny skupu, a dla materiału odmian mieszanych — do 15% tej ceny.

3. Część marży, o której mowa w ust. 1, pobrana przez przedsiębiorstwo przy sprzedaży materiału siewnego jest przekazywana przedsiębiorstwom hodowli roślin, które zajmują się hodowlą zachowawczą odmian, na utworzenie funduszu hodowli roślin.

4. Przedsiębiorstwo hodowli roślin może przekazać część środków funduszu hodowli roślin na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa i na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie hodowli w ramach zrzeszenia.

§ 57. 1. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w § 55, może tworzyć fundusz ryzyka z narzutów obciążających koszty działalności do wysokości 2% planowanej wartości sprzedaży materiału siewnego.

2. Fundusz ryzyka jest przeznaczony na pokrycie ujemnych skutków finansowych powstających w składowaniu i obrocie materiałem siewnym, nie zawinionych przez przedsiębiorstwo.

3. Przedsiębiorstwo może na koniec roku przenieść na zyski nadzwyczajne do 50% nie wykorzystanej pozostałości funduszu ryzyka, jeżeli stan funduszu przekracza trzykrotnie wydatki dokonane w danym roku z tego funduszu.

4. Przedsiębiorstwo tworzące fundusz ryzyka rozlicza z tym funduszem wyniki przeceny zapasów materiału siewnego, spowodowanej zmianą cen przez kontrahentów. Przedsiębiorstwo nie tworzące funduszu ryzyka rozlicza wyniki takiej przeceny z funduszem statutowym.

§ 58. Przedsiębiorstwu prowadzącemu obrót zwierzętami gospodarskimi przysługują dotacje do działalności pozaprodukcyjnej, o których mowa w § 48 ust. 2.

§ 59. 1. Przedsiębiorstwo, o którym mowa w § 58, tworzy fundusz ryzyka i przeceny:

- 1) z narzutów obciążających koszty działalności w wysokości do 2% planowanej na dany rok wartości sprzedaży zwierząt gospodarskich, z tym że łączna kwota narzutu wraz z pozostałością funduszu z roku ubiegłego nie może przekroczyć 2% planowanej wartości sprzedaży tych zwierząt,
- 2) z różnic wartości, które powstały w wyniku sezonowych podwyżek cen zwierząt znajdujących się w bazach przedsiębiorstwa w dniu przeceny.

2. Fundusz ryzyka i przeceny jest przeznaczony na pokrywanie nie zawinionych strat powstających w obrocie zwierzętami gospodarskimi.

§ 60. 1. Przedsiębiorstwa obrotu zwierzętami gospodarskimi, państwowe ośrodki hodowli zarodowej i stadniny koni tworzą fundusz hodowli, organizacji produkcji, eksportu i obrotu zwierzętami gospodarskimi.

2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, jest tworzony:

- 1) w przedsiębiorstwach obrotu zwierzętami gospodarskimi — z odpisów obciążających koszty działalności w wysokości 10% zrealizowanej marży handlowej,

2) w państwowych ośrodkach hodowli zarodowej i stadninach koni — z odpisów obciążających koszty działalności w wysokości 1% zrealizowanej sprzedaży zwierząt gospodarskich oraz produktów pochodzenia zwierzęcego.

3. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, jest przeznaczony w szczególności na:

- 1) finansowanie kosztów przetrzymywania zwierząt hodowlanych z importu oraz bydła i owiec pochodzących z przemieszczenia z innych województw,
- 2) finansowanie części kosztów organizacji wystaw i pokazów zwierząt hodowlanych oraz kosztów reklamy,
- 3) udzielanie bonifikat nabywcom zwierząt hodowlanych pochodzących z importu w wysokości do 50% cen liczonych łącznie z marżą,
- 4) finansowanie kosztów przemieszczania zwierząt gospodarskich na punktach granicznych,
- 5) częściowe finansowanie treningów koni sportowych,
- 6) udzielanie dopłat do cieląt-buhajków zakupywanych do wychowalni, w których prowadzi się ocenę indywidualną buhajów, w wysokości 30% cen zakupu.

4. Nie wykorzystane środki funduszu przechodzą na rok następny.

5. Jednostki organizacyjne, o których mowa w ust. 1, mogą przekazywać część środków funduszu na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie hodowli w ramach zrzeszenia.

§ 61. 1. Przedsiębiorstwo hodowli roślin ogrodniczych może tworzyć fundusz ryzyka specjalistycznej produkcji ogrodniczej z odpisów obciążających koszty działalności w wysokości do 5% planowanej na dany rok wartości sprzedaży materiału siewnego i szkółkarskiego roślin ogrodniczych

2. Fundusz ryzyka, o którym mowa w ust. 1, jest przeznaczony na pokrycie strat poniesionych w produkcji materiału siewnego i szkółkarskiego roślin ogrodniczych.

3. Nie wykorzystane środki funduszu ryzyka przechodzą na rok następny.

§ 62. Szczegółowe zasady tworzenia i wykorzystania funduszy, o których mowa w § 56, 57, 59, 60 i 61, ustala Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Finansów.

§ 63. 1. Przedsiębiorstwo Państwowe Tury Wyścigów Konnych w Warszawie dokonuje rozliczeń za rok kalendarzowy.

2. Wynik finansowy przedsiębiorstwa, o którym mowa w ust. 1, stanowi różnicę między dochodami z totalizatora pomniejszonymi o wypłacone wygrane, dochodami ze sprzedaży a kosztami własnymi, zwiększoną o należne dotacje i inne dopłaty budżetowe, a zmniejszoną o podatek obrotowy, skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych oraz powiększoną lub pomniejszoną o różnicę wartości zapasów na koniec roku w stosunku do ich wartości według stanu na początek roku.

§ 64. Przez roczne wynagrodzenie pracowników, o którym mowa w § 47 ust. 6 pkt 3, rozumie się wydatki pieniężne poniesione bezpośrednio przez przedsiębiorstwo na opłacenie pracy wykonywanej przez pracownika na rzecz przedsiębiorstwa. Do wynagrodzenia tego nie zalicza się równowartości świadczeń w naturze lub ekwiwalentów za te świadczenia, nagród jubileuszowych, premii eksportowych i innych wynagrodzeń nie wynikających z przepisów układu zbiorowego pracy.

Rozdział 10

Dostosowanie zasad gospodarki finansowej do specyfiki przedsiębiorstw gospodarki leśnej.

§ 65. 1. W Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych, zwanym dalej „Zarządem”, tworzy się rachunek wyrównawczy.

2. Wpłaty przedsiębiorstw na rachunek wyrównawczy wynikają z iloczynu normy procentowej ustalonej przez Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych i wartości sprzedaży. Norma ta powinna być ustalana corocznie przed pierwszym rozliczeniem zysku przedsiębiorstwa z budżetem i nie ulega zmianie w ciągu roku.

3. Wysokość wpłat na rachunek wyrównawczy oraz dotacje z tego rachunku ustala Naczelny Dyrektor Lasów Państwowych.

4. Przedsiębiorstwa objęte rachunkiem wyrównawczym wpłacają na dochód budżetu Państwa podatek dochodowy i dokonują odpisów z zysku do podziału, uwzględniając przy ustalaniu wyniku finansowego rozliczenia z tym rachunkiem.

5. Saldo rachunku wyrównawczego istniejące na dzień 31 grudnia przechodzi na rok następny i podlega rozliczeniu z przedsiębiorstwami.

§ 66. Wysokość odpisów obciążających koszty działalności przedsiębiorstwa na Fundusz Leśny utworzony na podstawie odrębnych przepisów ustala corocznie Naczelny Dyrektor Lasów Państwowych w formie jednolitej dla wszystkich przedsiębiorstw stawki narzutu zrelacjonowanej do wartości sprzedaży.

§ 67. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w przedsiębiorstwach podlega podziałowi w proporcji: 80% na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa oraz 20% na scentralizowany fundusz rozwoju.

§ 68. 1. Przedsiębiorstwo tworzy fundusz postępu techniczno-ekonomicznego z obciążających jego koszty działalności odpisów, określonych w procentach w stosunku do wartości przychodu ze sprzedaży, w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy.

2. 50% odpisu na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego przeznaczają się na scentralizowany fundusz postępu techniczno-ekonomicznego Lasów Państwowych.

§ 69. Koszty utrzymania Zarządu są finansowane z wpłat obciążających koszty działalności przedsiębiorstw w wysokości ustalonej przez Kolegium Lasów Państwowych.

§ 70. 1. W Zarządzie tworzone są następujące fundusze:

- 1) scentralizowany fundusz rozwoju,
- 2) scentralizowany fundusz postępu techniczno-ekonomicznego,
- 3) zakładowy fundusz socjalny,
- 4) zakładowy fundusz mieszkaniowy,
- 5) fundusz załogi.

2. Scentralizowany fundusz postępu techniczno-ekonomicznego przeznaczony jest na finansowanie prac naukowo-badawczych, których efekty służą całemu leśnictwu, realizowanych przez Instytut Badawczy Leśnictwa oraz inne jednostki naukowo-badawcze na podsta-

wie zawartych umów. Fundusz ten może być zastąpiony dodatkowo subwencjami centralnych funduszy przeznaczonych na realizację programów badawczo-rozwojowych na podstawie odrębnej umowy oraz z wpływów innych jednostek.

3. Równowartość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych Zarządu przeznacza się na finansowanie inwestycji własnych Zarządu na zasadach określonych w art. 23 ustawy.

4. Zakładowe fundusze socjalny i mieszkaniowy tworzone są i wykorzystywane na zasadach określonych w rozdziale 5 ustawy.

5. Zarząd tworzy fundusz załogi według stawki procentowej od wynagrodzeń pracowników Zarządu, obliczonej jako iloraz sumy odpisów na fundusze załóg we wszystkich zgrupowanych przedsiębiorstwach i sumy wynagrodzeń pracowników tych przedsiębiorstw. Fundusz ten obciąża koszty Zarządu i przeznaczony jest na wypłatę nagród indywidualnych i premii oraz na zasilenie zakładowych funduszy socjalnego i mieszkaniowego pracowników Zarządu. Fundusz ten jest również pomniejszony o należne obciążenia na rzecz Państwowego Funduszu Aktywizacji Zawodowej z tytułu wypłacanych nagród i premii.

§ 71. Zarząd:

- 1) dysponuje środkami budżetowymi przeznaczonymi na potrzeby leśnictwa w zakresie finansowania średnich szkół leśnych oraz innych potrzeb wymagających centralnych dyspozycji, w tym na pokrycie skutków klęsk żywiołowych,
- 2) prowadzi rachunek wyrównawczy dla przedsiębiorstw według zasad określonych w § 65,
- 3) finansuje zadania wynikające z porozumień z przedsiębiorstwami lub z ustaleń Kolegium Lasów Państwowych w wysokości przekazanych przez przedsiębiorstwa do dyspozycji Zarządu środków obrotowych lub określonych funduszy.

§ 72. Naczelny Dyrektor Lasów Państwowych ustala zasady gospodarki finansowej nadleśnictw i innych jednostek gospodarczych zgrupowanych w okręgowych zarządach lasów państwowych oraz oddziałów Biura Urządzenia Lasu i Gospodarki Leśnej.

Rozdział 11

Dostosowanie zasad gospodarki finansowej do specyfiki przedsiębiorstw handlu zagranicznego.

§ 73. 1. W przedsiębiorstwie handlu zagranicznego wynik finansowy stanowi różnicę pomiędzy przychodami a kosztami działalności, zmniejszoną o podatek obrotowy, skorygowaną o rozliczenia wyrównawcze oraz straty i zyski nadzwyczajne.

2. Przychody przedsiębiorstwa handlu zagranicznego obejmują w szczególności:

- 1) prowizje komisowe i agencyjne w wysokości ustalonej w umowie pomiędzy przedsiębiorstwami,
- 2) wynik ze sprzedaży towarów i usług na rachunek własny,
- 3) refakturowane koszty transakcyjne zagraniczne w wysokości kosztów faktycznie poniesionych lub ustalonych ryczałtowo przez przedsiębiorstwo handlu zagranicznego.

4) odsetki otrzymane od udzielonych kredytów zagranicznych, które nie zostały rozliczone z dostawcami krajowymi w eksporcie, oraz odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach lokacyjnych,

5) inne dochody wynikające ze specyficznej lub wyodrębnionej działalności przedsiębiorstw handlu zagranicznego, w tym wynikające z transakcji reeksportowych, giełdowych i koniunkturalnych.

3. Nie stanowią wyodrębnionego przychodu ze sprzedaży na rachunek własny marże przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, ustalane zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 26 lutego 1982 r. o cenach (Dz. U. Nr 7, poz. 52). Marże te są uwzględniane przy kalkulacjach transakcji i rozliczeniach wyrównawczych.

4. Koszty działalności przedsiębiorstwa handlu zagranicznego obejmują w szczególności:

- 1) koszty transakcyjne zagraniczne,
- 2) koszty transakcyjne krajowe,
- 3) koszty ogólne,
- 4) odsetki od kredytów zagranicznych otrzymanych, które nie zostały rozliczone z odbiorcami krajowymi w imporcie, oraz odsetki bankowe związane z finansowaniem zagranicznych należności kredytowych,
- 5) inne koszty wynikające ze specyficznej lub wyodrębnionej działalności przedsiębiorstwa handlu zagranicznego.

5. Wszystkie koszty i ryzyko związane z obrotem zagranicznym oraz koszty finansowania transakcji kredytowych, z wyłączeniem kosztów obsługi technicznej, ponosi to przedsiębiorstwo, które realizuje obrót na własny rachunek, chyba że umowa stanowi inaczej.

6. Przedsiębiorstwa handlu zagranicznego są obowiązane zapewnić środki dewizowe do wykonania obciążającej producenta (dostawcę) obsługi technicznej z tytułu gwarancji i rękojmi towarów dostarczanych na eksport.

§ 74. W przedsiębiorstwach handlu zagranicznego, w związku z ich specyficzną działalnością, mogą być tworzone następujące fundusze:

- 1) fundusz ryzyka handlowego,
- 2) dewizowy fundusz ubezpieczeń,
- 3) fundusz akwizycyjny.

§ 75. 1. Fundusz ryzyka handlowego jest przeznaczony na pokrycie kosztów i strat powstających w obrotach dokonywanych, na rachunek własny przedsiębiorstw handlu zagranicznego i nie ubezpieczonych w całości lub w części w Towarzystwie Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” S.A.

2. Fundusz ryzyka handlowego jest tworzony:

1) z odpisów obciążających koszty transakcyjne w wysokości nie przekraczającej wysokości składek ubezpieczeniowych dla poszczególnych rodzajów ryzyka stosowanych przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” S.A.; w wypadku ryzyka nie ubezpieczonego przez Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji „Warta” S.A. odpis może być ustalony w wysokości nie przekraczającej planowanej kwoty tego ryzyka,

2) z dodatknych różnic kursowych.

3. W stosunku do ryzyka dewizowego odpis obciąża koszty transakcyjne zagraniczne, a w stosunku do ry-

zyka złotowego odpis obciąża koszty transakcyjne krajowe.

4. Z funduszu ryzyka handlowego są pokrywane straty nadzwyczajne powstałe w wyniku utraty należności zagranicznych, nacjonalizacji mienia, ujemnych różnic kursowych, opracowania ofert na kompletne obiekty lub linie technologiczne w razie niezawarcia kontraktu, różnice pomiędzy faktyczną wartością utraconego majątku a uzyskanym odszkodowaniem oraz inne straty losowe.

§ 76. Dewizowy fundusz ubezpieczeń tworzony jest na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

§ 77. 1. Fundusz akwizycyjny jest tworzony z odpisów obciążających koszty ogólne według stawek procentowych w stosunku do wartości zrealizowanego eksportu odrębnie dla poszczególnych obszarów płatniczych.

2. Fundusz akwizycyjny jest przeznaczony na pokrycie związanych z działalnością handlową przedsiębiorstwa dewizowych kosztów: reklamy, organizowania wystaw i targów zagranicznych, delegatur zagranicznych, zagranicznych podróży służbowych, składek z tytułu członkostwa w organizacjach międzynarodowych, prowadzenia składów konsygnacyjnych części zamiennych za granicą, stałych stacji obsługi technicznej oraz doraźnej obsługi technicznej.

3. Stawki odpisów na fundusz akwizycyjny, z wyodrębnieniem procentowego udziału na zagraniczne podróże służbowe, ustala Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów.

4. Minister Handlu Zagranicznego może ustalić limity kwotowe odpisów na fundusz akwizycyjny dla przedsiębiorstw handlu zagranicznego, których udział eksportu w obrotach zagranicznych nie uzasadnia zastosowania stawki odpisu według zasady określonej w ust. 1.

§ 78. Przedsiębiorstwa handlu zagranicznego gromadzą środki funduszy, o których mowa w § 74, na wyodrębnionych rachunkach bankowych.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 79. 1. Z dniem 1 lipca 1982 r. podlegają likwidacji utworzone w przedsiębiorstwach na podstawie dotychczasowych przepisów fundusze obciążające koszty działalności nie wymienione w rozporządzeniu.

2. Przedsiębiorstwa dokonają rozliczenia należności oraz spłaca zobowiązania dotyczące funduszy, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 sierpnia 1982 r. według stanu tych funduszy na dzień 30 czerwca 1982 r. Pozostałość środków tych funduszy podlega przekazaniu na dochód budżetu centralnego lub terenowego w zależności od charakteru organu założycielskiego przedsiębiorstwa, z tym że przeznaczenie środków zakładowego funduszu nagród określa odrębne przepisy.

3. Środki zgromadzone na rachunkach funduszy przedsiębiorstw, tworzonych na podstawie dotychczasowych przepisów, jeżeli rozporządzenie przewiduje dalsze tworzenie tego rodzaju funduszy, stają się środkami tych funduszy.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do funduszu rezerwowego zjednoczeń (jednostek równorzędnych), tworzonych na podstawie przepisów obowiązujących te jednostki do dnia 31 grudnia 1981 r.

5. W razie likwidacji w przedsiębiorstwie funduszu postępu techniczno-ekonomicznego pozostałość środków, o której mowa w ust. 2, podlega przekazaniu na centralny fundusz postępu techniczno-ekonomicznego.

§ 80. 1. W latach 1982 i 1983 na fundusz rozwoju przeznaczają się całość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w przedsiębiorstwach:

- 1) Polskie Koleje Państwowe,
- 2) transportu samochodowego łączności,
- 3) przemysłu wydobywczego oraz energetyki i gazownictwa,
- 4) podległych Ministrom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości,
- 5) mających status przedsiębiorstw przemysłu obronnego,
- 6) użyteczności publicznej świadczących usługi kulturalne i sprawujących zarząd uzdrowiskami,
- 7) gospodarki morskiej, z wyjątkiem morskich stoczni remontowych,
- 8) przemysłu papierniczego,
- 9) przemysłu spożywczego,
- 10) rynkowego handlu wewnętrznego,
- 11) Polskie Linie Lotnicze „LOT”
- 12) żeglugi śródlądowej,
- 13) Państwowej Komunikacji Samochodowej,
- 14) Międzynarodowych Przewozów Samochodowych „Pekaes”,
- 15) drobnej wytwórczości,
- 16) turystycznych,
- 17) gospodarki leśnej,
- 18) gospodarki rolnej i państwowych gospodarstw rolnych.

2. Minister Finansów może udzielać przedsiębiorstwom ulg i zwolnień z wpłat do budżetu części odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które wystąpią z takimi wnioskami w szczególności z powodu trudności w spłacie kredytów inwestycyjnych w latach 1982 i 1983, jak również ze względu na potrzeby finansowania inwestycji mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. W 1982 r. przedsiębiorstwa gospodarki komunalnej i wykonujące zarząd państwowymi zasobami lokalowymi przekazują z odpisów amortyzacyjnych:

- 1) na fundusz rozwoju:
 - a) całość odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych uzyskanych w wyniku inwestycji sfinansowanych z funduszu rozwoju,
 - b) 50% równowartości pozostałych odpisów amortyzacyjnych, pomnożonej przez stosunek procentowy umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do ich wartości początkowej według stanu na dzień 1 stycznia 1982 r.,
- 2) do budżetu terenowego — pozostałość amortyzacji nie przekazanej na fundusz rozwoju.

§ 81. 1. Przedsiębiorstwa uprawnione do tworzenia funduszu postępu techniczno-ekonomicznego zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy dokonują w 1982 r. odpisów na ten fundusz obciążających koszty działalności w procentach w stosunku do wartości przychodu ze sprzedaży w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy. Stawkę procentową odpisu ustala przedsiębiorstwo, biorąc za podstawę kwotę rocznego odpisu zrelacjonowaną do planowanej wartości przychodu ze sprzedaży.

2. Przedsiębiorstwo ustala kwotę odpisu, o której mowa w ust. 1, w granicach kwoty określonej w planie na 1981 r., zwiększonej o 67%.

§ 82. W 1982 r. przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlano-montażowe, w których środki trwale nie są wykorzystane na skutek braku zaopatrzenia w energię, surowce, materiały i elementy kooperacyjne, mogą łączną kwotę odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zmniejszać w wysokości $\frac{3}{4}$ takiego procentu, w jakim z tych powodów nie są wykorzystane zdolności produkcyjne. Ustalenie stopnia wykorzystania zdolności produkcyjnych następuje za okresy kwartalne, po zakończeniu kwartału, według zasad określonych przez nadzorujących ministrów (województw), a w stosunku do przedsiębiorstw budowlano-montażowych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Umorzenia środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych należy dokonywać w pełnej wysokości.

§ 83. 1. W latach obrachunkowych 1982/1983 i 1983/1984 przedsiębiorstwa gospodarki rolnej i państwowe gospodarstwa rolne, jeżeli fundusz załogi nie wystarczy na wypłatę premii w wysokości 8,5% rocznego wynagrodzenia, mogą wystąpić do właściwego organu założycielskiego o dotację budżetową.

2. Dotacja budżetowa, o której mowa w ust. 1, może być przyznana w wysokości umożliwiającej wypłatę premii powyżej 8,5% rocznego wynagrodzenia pracowników, jeżeli w danym roku obrachunkowym nastąpiła poprawa wyniku finansowego przedsiębiorstwa, liczonego w cenach bieżących, w stosunku do średniego wyniku finansowego z dwóch lat poprzednich i danego roku obrachunkowego.

3. Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrem Finansów ustali szczegółowe zasady i tryb przyznawania dotacji, o której mowa w ust. 1 i 2.

§ 84. 1. Do inwestycji przedsiębiorstw gospodarki rolnej i państwowych gospodarstw rolnych rozpoczętych i nie zakończonych do dnia 30 czerwca 1981 r. mają zastosowanie dotychczasowe przepisy określające zasady umarzania kredytów inwestycyjnych.

2. Inwestycje, o których mowa w § 52, przedsiębiorstw wymienionych w ust. 1, rozpoczęte po dniu 30 czerwca 1981 r. i nie zakończone do dnia wejścia w życie rozporządzenia, są finansowane w całości z dotacji w wysokości określonej w ustawie budżetowej; wysokość dotacji dla poszczególnych przedsiębiorstw jest określana przez organ założycielski.

§ 85. 1. Tracą moc:

- 1) uchwała nr 388 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. o przedsiębiorstwach prowadzących (Monitor Polski z 1960 r. Nr 94, poz. 417, z 1964 r. Nr 32, poz. 138, z 1965 r. Nr 33, poz. 178 i z 1971 r. Nr 38, poz. 247),

- 2) uchwała nr 40 Rady Ministrów z dnia 8 marca 1967 r. w sprawie umarzania wartości wydawnictw nieperiodycznych, przeceny i wycofywania ich z obrotu księgarskiego i przedsiębiorstw wydawniczych,
- 3) uchwała nr 51 Rady Ministrów z dnia 20 lutego 1968 r. w sprawie gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw podległych Ministrowi Handlu Wewnętrznego lub przez niego nadzorowanych (Monitor Polski z 1971 r. Nr 26, poz. 168 i z 1972 r. Nr 23, poz. 132),
- 4) uchwała nr 176 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw, kombinatów i zjednoczeń przemysłowych oraz budowlano-montażowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski z 1971 r. Nr 26, poz. 166, z 1972 r. Nr 23, poz. 132, z 1974 r. Nr 10, poz. 75 i Nr 40, poz. 233 oraz z 1976 r. Nr 15, poz. 70),
- 5) uchwała nr 178 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1970 r. w sprawie oprocentowania środków trwałych przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski z 1970 r. Nr 40, poz. 295 i z 1976 r. Nr 15, poz. 70),
- 6) uchwała nr 72 Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1971 r. w sprawie gospodarki finansowej organizacji gospodarczej Lasy Państwowe (Monitor Polski z 1971 r. Nr 25, poz. 158 i z 1972 r. Nr 23, poz. 132),
- 7) uchwała nr 304 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 1971 r. w sprawie gospodarki finansowej wojewódzkich przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej oraz przedsiębiorstw i jednostek organizacyjnych podległych Zjednoczeniu Państwowej Komunikacji Samochodowej (Monitor Polski z 1971 r. Nr 60, poz. 402 i z 1975 r. Nr 12, poz. 65),
- 8) uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw widowiskowych (Monitor Polski Nr 5, poz. 25),
- 9) uchwała nr 211 Rady Ministrów z dnia 28 lipca 1972 r. w sprawie niektórych zasad organizacji i gospodarki finansowej Przedsiębiorstwa Międzynarodowych Przewozów Samochodowych „Pekaes”,
- 10) uchwała nr 268 Rady Ministrów z dnia 13 października 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej przedsiębiorstw handlu zagranicznego, zmieniona uchwałą nr 40 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 1974 r. w sprawie zmiany niektórych przepisów dotyczących funduszy: nagród, socjalnego i mieszkaniowego,
- 11) uchwała nr 298 Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1972 r. w sprawie premiowania pracowników zajmujących kierownicze i inne samodzielne stanowiska pracy oraz innych pracowników inżynieryjno-technicznych, ekonomicznych i administracyjno-biurowych, zatrudnionych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych i grupujących je zjednoczeniach (Monitor Polski z 1975 r. Nr 23, poz. 151),
- 12) uchwała nr 329 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1972 r. w sprawie wprowadzenia kompleksowych zasad ekonomiczno-finansowych w niektórych jednostkach i organizacjach gospodarczych,
- 13) uchwała nr 301 Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1973 r. w sprawie gospodarki finansowej Przedsiębiorstwa Eksportu Wewnętrznego, ustalania cen eksportu wewnętrznego oraz zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w eksporcie wewnętrznym, zmieniona uchwałą nr 103 Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1974 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w handlu wewnętrznym (Monitor Polski Nr 16, poz. 102),
- 14) uchwała nr 169 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1974 r. w sprawie rozliczeń z budżetem przedsiębiorstw terenowych przekazywanych pod nadzór naczelnych (centralnych) organów administracji państwowej (Monitor Polski Nr 27, poz. 159),
- 15) uchwała nr 46 Rady Ministrów z dnia 5 marca 1976 r. w sprawie gospodarki finansowej przemysłowych i budowlano-montażowych państwowych organizacji gospodarczych objętych planem centralnym (Monitor Polski z 1976 r. Nr 15, poz. 70 i Nr 27, poz. 118, z 1977 r. Nr 17, poz. 98, z 1978 r. Nr 13, poz. 45 i z 1981 r. Nr 2, poz. 6),
- 16) uchwała nr 210 Rady Ministrów z dnia 12 października 1976 r. w sprawie stałego zaplecza produkcyjno-usługowego budownictwa (Monitor Polski Nr 39, poz. 176),
- 17) uchwała nr 18 Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1976 r. w sprawie gospodarki finansowej objętych planowaniem terenowym przedsiębiorstw gospodarki komunalnej i budownictwa komunalnego oraz ich zjednoczeń (Monitor Polski Nr 7, poz. 33),
- 18) uchwała nr 40 Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1976 r. w sprawie podstawowych zasad systemu ekonomiczno-finansowego przedsiębiorstw żeglugi morskiej,
- 19) uchwała nr 86 Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1977 r. w sprawie prowadzenia ubocznej gospodarki rolnej przez przedsiębiorstwa państwowe (Monitor Polski z 1977 r. Nr 15, poz. 83 i z 1981 r. Nr 8, poz. 65),
- 20) uchwała nr 191 Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1977 r. w sprawie gospodarki finansowej przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej objętych planowaniem terenowym (Monitor Polski z 1978 r. Nr 2, poz. 12),
- 21) uchwała nr 4 Rady Ministrów z dnia 6 stycznia 1978 r. w sprawie zasad systemu ekonomiczno-finansowego organizacji gospodarczych budownictwa oraz trybu i terminów jego wdrażania,
- 22) uchwała nr 35 Rady Ministrów z dnia 24 marca 1978 r. w sprawie systemu ekonomiczno-finansowego państwowych przedsiębiorstw i organizacji gospodarczych handlu środkami produkcji objętych planem centralnym (Monitor Polski z 1978 r. Nr 13, poz. 45 i z 1980 r. Nr 30, poz. 165),
- 23) uchwała nr 85 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 1978 r. w sprawie zasad systemu ekonomiczno-finansowego przedsiębiorstw handlu zagranicznego,
- 24) uchwała nr 95 Rady Ministrów z dnia 15 maja 1981 r. w sprawie rozwoju ubocznej produkcji rynkowej w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlano-montażowych (Monitor Polski Nr 15, poz. 117),
- 25) uchwała nr 114 Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1981 r. w sprawie systemu ekonomiczno-finansowego państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, pań-

stwowych gospodarstw rolnych oraz niektórych zjednoczeń resortu rolnictwa (Monitor Polski Nr 16, poz. 126).

2. Tracą moc § 16—19 załącznika do uchwały nr 189 Rady Ministrów z dnia 26 maja 1961 r. w sprawie nadania statutu przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe” (Monitor Polski z 1961 r. Nr 47, poz. 210, z 1962 r. Nr 44, poz. 203, z 1972 r. Nr 53, poz. 280 i z 1977 r. Nr 33, poz. 158).

§ 86. W odniesieniu do przedsiębiorstw, do których stosuje się przepisy ustawy, tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 października 1973 r. w sprawie zakładowego funduszu nagród (Dz. U. z 1979 r. Nr 4, poz. 21, z 1981 r. Nr 13, poz. 62 i z 1982 r. Nr 2, poz. 16),
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1973 r. w sprawie zakładowego funduszu mieszkaniowego (Dz. U. z 1981 r. Nr 21, poz. 109 i z 1982 r. Nr 2, poz. 16 i Nr 3, poz. 23),
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1973 r. w sprawie zakładowego funduszu socjalnego i zakładowej działalności socjalnej (Dz. U. z 1981 r. Nr 22, poz. 117 i z 1982 r. Nr 2, poz. 16),
- 4) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1974 r. w sprawie tworzenia zakładowego funduszu nagród w niektórych jednostkach państwowych (Dz. U. Nr 5, poz. 30),
- 5) rozporządzenie Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 18 stycznia 1974 r. w sprawie nagród

wypłacanych pracownikom sezonowym z zakładowego funduszu nagród (Dz. U. Nr 4, poz. 26),

- 6) uchwała nr 24 Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 1974 r. w sprawie funduszu nagród pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych organizujących pracę nakładczą (Monitor Polski z 1974 r. Nr 5, poz. 30 i z 1982 r. Nr 3, poz. 10),
- 7) uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1974 r. w sprawie zasad planowania, finansowania i realizacji inwestycji socjalnych (Monitor Polski z 1974 r. Nr 22, poz. 129 i z 1981 r. Nr 9, poz. 72),
- 8) uchwała nr 146 Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1974 r. w sprawie tworzenia zakładowego funduszu nagród w niektórych jednostkach gospodarki społecznej (Monitor Polski z 1974 r. Nr 23, poz. 135, z 1975 r. Nr 22, poz. 136, z 1980 r. Nr 23, poz. 108, z 1981 r. Nr 5, poz. 40, Nr 15, poz. 119 i Nr 32, poz. 288 oraz z 1982 r. Nr 3, poz. 11),
- 9) uchwała nr 45 Rady Ministrów z dnia 5 marca 1976 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i remontów w jednostkach gospodarki społecznej (Monitor Polski Nr 15, poz. 69),
- 10) uchwała nr 112 Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 1981 r. w sprawie rozwoju drobnej wytwórczości (Monitor Polski Nr 15, poz. 120).

§ 87. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1982 r.

Prezes Rady Ministrów: gen. armii W. Jaruzelski